

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

**CONCURSUL NAȚIONAL UNIC PENTRU OCUPAREA
POSTURILOR DIDACTICE DECLARATE VACANTE ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Aprobată prin O.M.Ed.C. nr.5287/15.11.2004

**- București -
2004**

Argument

Programa se adresează profesorilor care predau limba și literatura română, absolvenți ai învățământului superior de specialitate. Ea este concepută astfel încât să răspundă schimbărilor intervenite în activitatea didactică din perspectiva noii abordări curriculare a disciplinei limba și literatura română în gimnaziu și în învățământul liceal. Examenul este orientat spre a evalua calitatea concepției didactice și modalitățile concrete prin care profesorul pune elevii în situații de învățare eficiente, apte de a conduce la formarea capacităților și a competențelor prevăzute în programele școlare. Această orientare este cu atât mai necesară acum, când flexibilitatea programelor și existența manualelor alternative solicită din partea profesorului efortul de a concepe procese și parcursuri didactice flexibile, adaptate nivelului claselor de elevi cu care acesta lucrează.

Urmărind obiectivele generale și specifice ale disciplinei, precum și competențele specifice profesorului de limba și literatura română, programa este astfel structurată încât să integreze domeniul specialității (limba și literatura română) cu științele conexe: metodică și pedagogia. Este important ca profesorul să poată demonstra felul în care aplică în actul didactic aceste cunoștințe în mod adecvat, creativ și reflexiv. De aceea, programa este construită pe competențe, vizând practici specifice ale predării-învățării disciplinei limba și literatura română.

Competențe vizate

- Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinei (din cele trei domenii: limbă, literatură, comunicare) și problemele de învățare specifice domeniului
- Operarea cu programele de gimnaziu și de liceu în vederea proiectării unui demers didactic adaptat specificului grupului-țintă
- Aplicarea creativă și reflexivă a cunoștințelor despre predarea-învățarea disciplinei
- Selectarea diverselor modalități de abordare a textului literar și nonliterar în funcție de tipul de text discutat și grupul-țintă
- Aplicarea adecvată a principiilor și a metodelor specifice de abordare a noțiunilor de limbă (fonetică, vocabular, morfologie, sintaxă, stilistică)
- Aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice didacticii oralului
- Aplicarea adecvată a principiilor, formelor și metodelor specifice didacticii redactării
- Elaborarea de teste inițiale, formative și sumative în funcție de obiectivele sau de competențele vizate
- Selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate
- Selectarea și proiectarea unor conținuturi pentru programe de opționale de tipul „aprofundare“ / „extindere“
- Analizarea unor proiecte pentru opționalul ca disciplină nouă sau pentru opționalul integrat;
- Aplicarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată

Domenii de competență

1. Curriculum și proiectarea didactică

- componentele curriculum-ului școlar: curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare;
- curriculum național de limba și literatura română pentru gimnaziu și pentru liceu; obiective cadru, obiective de referință, competențe generale, competențe specifice;
- modelul conceptual al disciplinei: paradigma comunicativ-funcțională;
- elemente obligatorii și facultative ale programei;
- proiectarea activității didactice: planificarea calendaristică, proiectarea unității de învățare (integrarea celor trei domenii, coerența demersului, corelarea conținuturilor și a activităților de învățare și a formelor de evaluare cu obiectivele / competențele specifice anului de studiu, metode folosite, resurse, tipuri de interacțiune a grupului de elevi), proiecte de lecție (pentru diferite tipuri de lecții), proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare.

2. Strategii didactice utilizate în procesul de predare-învățare-evaluare la disciplina limba și literatura română

- metode didactice specifice: clasificare, prezentare, caracterizare; utilizarea metodelor centrate pe elev / a tehnicilor de învățare prin cooperare;
- forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare;
- mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare: funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ; tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor.

3. Didactica lecturii

- abordarea textului literar (perspective în didactica lecturii, căi de acces spre textul literar, ghidarea elevilor spre înțelegerea, analiza și interpretarea adecvată a unui text);
 - didactica textului narativ (concepțe de teorie literară specifice; modalități de construire a unor activități de învățare vizând înțelegerea și aplicarea acestor concepțe; formarea unei grile de lectură operaționale pentru receptarea adecvată a textului narativ);
 - didactica textului dramatic (concepțe de teorie literară specifice; modalități de construire a unor activități de învățare vizând înțelegerea și aplicarea acestor concepțe; formarea unei grile de lectură operaționale pentru receptarea adecvată a textului dramatic);
 - didactica poeziei (concepțe de teorie literară specifice; modalități de construire a unor activități de învățare vizând înțelegerea și aplicarea acestor concepțe; formarea unei grile de lectură care să conducă la receptarea adecvată a poeziei);
- abordarea textului nonliterar (științific, publicistic, administrativ, juridic, publicitar) din perspectiva caracteristicilor stilurilor funcționale și a funcțiilor comunicării;
- abordarea textelor aparținând altor arte din perspectiva codurilor specifice ale acestora.

4. Didactica limbii române

- abordarea noțiunilor de limbă conform principiului concentric al predării-învățării;
- strategii de învățare și aplicare în contexte noi a noțiunilor de fonetică, de morfologie și de sintaxă (parcursuri inductive, deductive, analogice; analiza gramaticală, exercițiul gramatical, compunerea gramaticală etc.);
- strategii de învățare și de aplicare în contexte noi a noțiunilor de vocabular.

5. Didactica oralului

- strategii de învățare și exersare a ascultării active;
- strategii de învățare și exersare a alcătuirii diverselor tipuri de discurs oral prevăzute de programă (monologul informativ, monologul demonstrativ, descrierea orală, povestirea orală, rezumatul oral, dialogul formal și informal, interviul, dezbateră, masa rotundă etc.).

6. Didactica redactării

- strategii de învățare și exersare a redactării unor tipuri de texte prevăzute în programele școlare: texte funcționale (cerere, completare de formulare, telegramă, proces-verbal, curriculum vitae), texte reflexive și argumentative (relatarea unor evenimente și întâmplări din experiența personală, exprimarea unui punct de vedere: jurnalul personal, jurnalul de lectură, argumentarea unui punct de vedere), texte imaginative (alcătuirea unor descrieri, dialoguri sau narațiuni pe o temă dată) sau texte despre opera literară (rezumat, caracterizare, analiză, eseu etc.).

7. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare

- evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: obiective, funcții, tipuri de evaluări, caracterizare;
- tipuri de evaluare (inițială, formativă, sumativă) folosite la limba și literatura română;
- metode tradiționale și metode alternative de evaluare (proiectul, portofoliul, autoevaluarea, investigația, observarea sistematică a comportamentului elevilor) care se pot aplica la disciplina limba și literatura română;
- calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
- tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare;
- probe de evaluare (orale, scrise, practice) folosite în orele de limba și literatura română.

8. Comunicarea - mijloc al interacțiunii educaționale

- comunicarea în predare-învățare (adecvarea discursului la capacitățile de înțelegere a elevilor, ancorarea în cunoștințele prelabile ale elevilor asupra temei etc.);
- comunicare verbală, paraverbală, nonverbală, mixtă (congruența acestora); rolul profesorului în structurarea la elevi a unor modele de exprimare și a unor atitudini care facilitează comunicarea;
- forme ale comunicării didactice (prelegerea, dialogul, dezbateră) și roluri asumate de către profesor (în dialog sau în dezbateră: moderator, participant, evaluator, sufleur);

- blocaje în comunicare; soluții de prevenire și depășire a acestora (tehnici de ascultare activă, jocuri de „încălzire“, învățare prin cooperare, tehnici nonverbale, tehnici de exprimare a sentimentelor etc.);
- tipuri de întrebări (închise, deschise, cu alegere multiplă, întrebări concrete, întrebări abstracte) și adecvarea acestora la tema abordată.

9. Managementul clasei

- rolurile profesorului în facilitarea experiențelor care conduc la formarea elevilor ca buni ascultători și buni comunicatori: organizator, participant, resursă, evaluator, facilitator etc.;
- organizarea activităților de învățare prin: crearea unui climat adecvat desfășurării orei; folosirea unor resurse materiale adecvate; folosirea resurselor psihice ale profesorului și elevilor (capacități, cunoștințe, experiențe individuale); folosirea adecvată și eficientă a timpului; forme de instruire (frontal, în perechi, în grupe, studiu individual) și alternarea acestora în cadrul unei secvențe didactice; antrenarea părinților în fixarea unor modele de exprimare, a unei atitudini deschise față de comunicare;
- gestionarea situațiilor conflictuale la ora de limba și literatura română (refuzul elevilor de a citi, polarizarea opiniilor în cadrul unor dezbateri etc.).

10. Curriculum la decizia școlii

- proiectarea curriculum-ului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare / extindere / opțional ca disciplină nouă;
- repere / condiționări în elaborarea C.D.Ș.-ului (resurse umane, materiale, context local, interesele elevilor);
- modalități de adecvare a unui C.D.Ș. la grupuri-țintă diferite.

11. Conținuturi

- (a) Candidații trebuie să cunoască integral conținuturile și conceptele operaționale din cele trei domenii ale disciplinei (limbă, comunicare, literatură), prevăzute în programele de gimnaziu și de liceu, atât pe cele obligatorii, cât și pe cele facultative.
- (b) Pentru domeniul literatură, candidații trebuie să cunoască monografic opera autorilor canonici prevăzuți în programa de liceu. De asemenea, candidații trebuie să cunoască epocile fundamentale ale literaturii române, curente, genurile și speciile literare, precum și operele literare reprezentative pentru fiecare dintre acestea.

Bibliografie obligatorie

Programe școlare și ghiduri

- *Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a — a VIII-a*, vol. 1, M.E.N., C.N.C., București, Editura Cicero, 1999
- *Curriculum Național. Programe școlare pentru clasa a IX-a*, vol. 1, M.E.N., C.N.C., București, Editura Cicero, 1999
- *Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a X-a — a XII-a*, vol. 1, M.E.C., C.N.C., Buzău, Tipogrup Press, 2001

- *Ghid metodologic. Aria curriculară Limbă și comunicare. Liceu*, M.E.C., C.N.C., București, Editura Aramis Print, 2002
- *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de limba și literatura română. Învățământ primar și gimnazial*, M.E.C., C.N.C., București, Editura Aramis Print, 2002
- Stoica, A. (coord.) - *Evaluarea curentă și examenele. Ghid pentru profesori*, București, ProGnosis, 2001
- Stan, Mihail (coord.) - *Ghid de evaluare. Limba și literatura română*, Editura Aramis, 2001

Metodică și pedagogie

- Cerghit, I. - *Metode de învățământ*, Editura didactică și Pedagogică, București, 1998
- Cerghit, I. (coord.) - *Curs de pedagogie*, București, T.U.B., 1988
- Cerghit, I.; Neacșu, I.; Negreț, I.; Pânișoară, I.O.; Potolea, D. (e.a.) - *Prelegeri pedagogice*, Iași, Editura Polirom, 2001
- Cucuș, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000
- Ionescu, M.; Radu, I. - *Didactica modernă*, Cluj, Editura Dacia, 1995
- Landsheere, G. - *Evaluarea continuă a elevilor și examenele*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975
- Stoica, A. - *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*, București, Editura Humanitas Educațional, 2003

Didactica disciplinei

- Pamfil, Alina - *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45, 2003
- Parfene, Constantin - *Metodica studierii limbii și literaturii în școală. Ghid teoretico-aplicativ*, Iași, Editura Polirom, 1999
- Șerbănescu, Andra - *Cum se scrie un text?*, ediția a II-a, Iași, Editura Polirom, 2001

Dicționare

- *** *Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație*, ediția a V-a, București, Ed. Univers Enciclopedic, 1995
- *Dicționar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ed. Academiei, 1982 (ediția nouă, în curs de apariție)
- *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Ed. Univers Enciclopedic, 1996
- Bidu-Vrănceanu, Angela; Călărășu, Cristina; Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana; Mancaș, Mihaela; Pană Dindelegan, Gabriela - *Dicționar de științe ale limbii*, București, Ed. Nemira, 2001
- Marino, Adrian - *Dicționar de idei literare*, București, Ed. Eminescu, 1973
- Zăciu, Mircea; Papahagi, Papahagi; Sasu, Aurel (coordonatori) - *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, București, Ed. Albatros, 2000
- Angheliescu, Mircea (coord.) - *Literatura română. Dicționar de opere*, București, Ed. Litera Internațional, 2003

Limba română (fonetică, vocabular, gramatică, stilistică, istoria limbii)

- *** *Gramatica limbii române*, ediția a II-a, vol. I, II, București, Editura Academiei, 1966
- Avram, Mioara - *Gramatica pentru toți*, ediția a III-a, București, Editura Humanitas, 2001
- Guțu Romalo, Valeria - *Corectitudine și greșeală. Limba română de azi*, versiune nouă, București, Editura Humanitas, 2000
- Gabriela Pană Dindelegan - *Teorie și analiză gramaticală*, ediția a II-a, București, Editura Coresi, 1994
- Sala, Marius (coord.), *Enciclopedia limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2001
- Mancaș, Mihaela - *Limbaajul artistic românesc în secolul al XIX-lea*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983
- Coteanu, I. - *Stilistica funcțională a limbii române - stil, stilistică, limbaj*, vol. I, București, Editura Academiei, 1973; *Stilistica funcțională a limbii române. Limbaajul poeziei culte*, București, Editura Academiei, 1985

Comunicare

- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana - *Narațiune și dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, București, Editura Academiei Române, 1991

Teoria literaturii

- Călinescu, G., *Universul poeziei*, Editura Minerva, București, 1974
- Friedrich, Hugo - *Structura liricii moderne*, București, Editura Univers, 1998
- Lintvelt, Jaap - *Punctul de vedere. Încercare de tipologie narativă*, București, Editura Univers, 1994
- Todorov, Tzvetan - *Introducere în literatura fantastică*

Critică, istorie literară

- Călinescu, G. - *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva, 1982
- Mazilu, Dumitru Horia; Sorohan, E. - *Recitind literatura română veche*, vol. I-II, Ed. Universității, București, 1994
- Cioculescu, Șerban; Vianu Tudor; Streinu, Vl. - *Istoria literaturii române moderne*, Editura Științifică, București, 1971
- Lovinescu, E., *Istoria literaturii române contemporane*, București, Editura Minerva, 1973
- Crohmălniceanu, Ov. S. - *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I-II-III, București, Editura Minerva, 1972
- Constantinescu, Pompiliu - *Scrieri*, vol. I-VI, București, Editura pentru Literatură, 1967-1972
- Simion, Eugen - *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, București, Editura Cartea Românească, 1974-1989
- Manolescu, Nicolae - *Arca lui Noe*, vol. I, II, III, București, Ed. Minerva, București, 1980, 1981, 1983

- Balotă, Nicolae - *De la Ion la Ioanide*, București, Editura Minerva, 1982
- Scarlat, Mircea, *Istoria poeziei românești*, vol. I-IV, București, Ed. Minerva, 1982-1984
- Negrici, Eugen - *Literatura română sub comunism*, București, Editura Fundației PRO, colecția „Cartea fundamentală”, 2002
- Ion Bogdan Lefter - *Recapitularea modernității. Pentru o nouă istorie a literaturii române*, Editura Paralela 45, 2000
- Tudor Vianu, *Arta prozatorilor români*, București, Editura Albatros, 1977

În vederea aprofundării unor conținuturi ale disciplinei, **recomandăm** parcurgerea următoarelor lucrări:

Pentru dicționare

- Ion Pop (coord.) - *Dicționarul analitic de opere literare românești*, vol. I-III, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 1998-2001 (vol. IV, în curs de apariție)
- Angheliescu, Mircea; Ionescu, Cristina; Lăzărescu, Gheorghe - *Dicționar de termeni literari*, București, Editura Garamond, 1995
- Irina Petraș, *Teoria literaturii. Curente literare, figuri de stil, genuri și specii literare, metrică și prozodie*. Dicționar-antologie, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1996
- Dragomirescu, Gh. N. - *Dicționarul figurilor de stil*, București, Editura Științifică, 1995

Pentru probleme de limbă (vocabular, gramatică, istoria limbii)

- Avram, Mioara - *Ortografia pentru toți*, ediția a II-a, Chișinău, Editura Litera, 1997
- Avram, Mioara - *Cuvintele limbii române. Între corect și incorect*, Chișinău, Editura Cartier, 2001
- Drașoveanu, D.D. - *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj, Editura Clusium, 1997
- Neamțu, G. G. - *Teoria și practica analizei gramaticale*, Cluj, Editura Excelsior, 1999
- Dimitrescu, Florica - *Dinamica lexicului românesc ieri și azi*, Cluj — București, Editura Clusium — Logos, 1995
- Dimitrescu, Florica - *Dicționar de cuvinte recente*, ediția a II-a, București, Editura Logos, 1997
- Stoichițoiu Ichim, Adriana - *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, București, Editura All, 2001

*** *Limba română. Origini și dezvoltare. Studiu, antologie de texte vechi românești, explicații, glosar și bibliografie de Maria Cvasnâi Cătănescu*, București, Editura Humanitas, colecția „Tezaur”, 1996

Pentru probleme de comunicare

- Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana - *Conversația: structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite*, București, Editura All, 1995
- Dinu, Mihai - *Comunicarea*, București, Editura Științifică, 1997

Pentru probleme de teorie a literaturii și de receptare a textului

- Cornea, Paul – *Introducere în teoria lecturii*, București, Editura Minerva, 1988
- Crăciun, Gheorghe – *Introducere în teoria literaturii*, Editura Magister, 1997
- Eco, Umberto, *Șase plimbări prin pădurea narativă*, Constanța, Editura Pontica, 1997
- Dan, Pavel - *Povestirile în ramă. Ipostaze universale și românești ale unei structuri*. Editura Paralela 45, 2001
- Vlad, Ion - *Povestirea. Destinul unei structuri epice*, Editura Minerva, București, 1972
- Călinescu, Matei - *A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii*, București, Editura Polirom, Col. Collegium, 2003
- Călinescu, Matei - *Cinci fețe ale modernității (modernism, avangardă, decadență, kitsch, postmodernism)*, București, Editura Univers, 1995
- Zafiu, Rodica - *Narațiune și poezie*, București, Editura All, 2000
- Papadima, Liviu - *Literatură și comunicare. Relația autor-cititor în proza pașoptistă și postpașoptistă*, Iași, Editura Polirom, 2000
- ****Poetică și stilistică. Orientări moderne*, antologie de Mihai Nasta și Sorin Alexandrescu, Editura Univers, 1972
- Ubersfeld, Anne - *Termenii cheie ai analizei teatrului*, Institutul European, Seria Litere, colecția MEMO, 1999;
- Lodge, David - *Limbaajul romanului*, București, Editura Univers, 1998

Pentru critică și istorie literară

- Nișcov, Viorica - *A fost de unde n-a fost. Basmul popular românesc. Excurs critic și texte comentate*, București, Editura Humanitas, 1996
- Angelescu, Silviu - *Mitul și literatura*, București, Editura Univers, colecția Excellens, 1999
- *Cronicarii moldoveni. Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce*, Antologie, introducere, comentarii, dosare critice, glosar și bibliografie de Dan Horia Mazilu, București, Editura Humanitas, colecția „Tezaur”, 1997
- Simion, Eugen - *Dimineța poezilor. Eseu despre începuturile poeziei române*, București, Cartea Românească, 1980
- Angheliescu, Mircea - *Clasicii noștri*, București, Editura Eminescu, 1996
- Lovinescu, E. - *Titu Maiorescu*, București, Editura Fundațiilor, 1940
- Călinescu, G. - *Ion Creangă*, București, Editura Minerva, 1978
- Popescu, Magdalena - *Ioan Slavici*, București, Editura Cartea Românească, 1977
- Manolescu, Nicolae - *Poeți romantici*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1999
- Ioana Em. Petrescu, *Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică*, București, Brașov, Pitești, Editura Paralela 45, 2002
- Cioculescu, Șerban - *Viața lui I. L. Caragiale. Caragialiana*, București, Editura Eminescu, 1977
- *Comediile lui I. L. Caragiale*, Introducere, comentarii, dosar critic, note și bibliografie adnotată de Liviu Papadima, București, Editura Humanitas, colecția Tezaur, 1996
- Simion, Eugen, *Scepticul mântuit*, ediția a II-a, București, Editura Grai și suflet - Cultura națională, 1996

- Mircea Martin, *G. Călinescu și „complexele“ literaturii române*, București, Editura Albatros, 1981
- *Poezia simbolistă românească*, Antologie, introducere, dosare critice, comentarii, note și bibliografie de Rodica Zafiu, București, Editura Humanitas, colecția Tezaur, 1996
- Flămând, Dinu - *Introducere în opera lui G. Bacovia*, București, Editura Minerva, 1979
- *Literatura românească de avangardă*. Antologie prefațată, postfață, tabel cronologic, note, comentarii și bibliografie de Gabriela Duda, București, Editura Humanitas, colecția Tezaur, 1997
- Pop, Ion - *Avangarda în literatura română*, București, Editura Atlas, 2000
- Pop, Ion - *Lucian Blaga - universul liric*, Pitești, Paralela 45, 1999
- Balotă, Nicolae - *Opera lui Tudor Arghezi*, București, Editura Eminescu, 1979
- Ioana Em. Petrescu, *Ion Barbu și poetica postmodernismului*, București, Editura Cartea Românească, 1993
- Manolescu, Nicolae - *Sadoveanu sau utopia cărții*, București, Editura Eminescu, 1976
- Muthu, Mircea - *Rebreanu sau paradoxul organicului*, Cluj, Editura Dacia, 1993
- Popa, Marian - *Camil Petrescu*, București, Editura Albatros, 1972
- Zane, Rodica - *Marin Preda. Monografie*, Editura Aula, 2003
- Braga, Corin - *Nichita Stănescu: orizontul imaginar*, Sibiu, Editura Imago, 1993
- Poantă, Petru - *Cercul Literar de la Sibiu*, Cluj, Editura Clusium, 1997
- Simion, Eugen, *Ficțiunea jurnalului intim*, vol. I, II, III, Editura Univers Enciclopedic, 2001
- *Literatura memorialistică. Radu Petrescu, Ion D. Sîrbu, N. Steinhardt*. Antologie, prefață, dosare critice, comentarii, note și bibliografie adnotată de Ion Manolescu, București, Editura Humanitas, colecția Tezaur, 1996
- Pârvulescu, Ioana - *Alfabetul doamnelor*, București, Editura Crater, 1999
- Cărtărescu, Mircea – *Postmodernismul românesc*, București, Editura Humanitas, 1999
- Petrescu, Liviu - *Poetica postmodernismului*, Ediția a II-a, Editura Paralela 45, 1998
- Țeposu, Radu G. – *Istoria tragică & grotescă a întunecatului deceniu literar nouă*, București, Editura Eminescu, 1993